

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمیه (سلام الله عليها) شهرستان پاکدشت

مقاله رشد سطح دو (کارشناسی)

عنوان

تربیت دینی دختران در سن بلوغ

استاد راهنما

سرکار خانم هاتقی

پژوهشگران

فهیمة امامی آشتیانی، بهناز غریب لک

فاطمه جامه بزرگ و زهرا اسلامیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

تربیت از مسائل مهم زندگی انسان می باشد که با شکوفاسازی استعدادها در جهت رسیدن به هدف آفرینش که قرب الهی می باشد دست پیدا می کند. در اسلام به تربیت فرزندان، خصوصاً تربیت دختران تأکید فراوان شده است و در آیاتی از قرآن حضرت مریم علیه السلام را به عنوان الگویی آورده اند که در سن نه سالگی عبادت خداوند را می کردند و در روایات فراوانی از ائمه معصومین به پربرکت بودن دختران و تربیت دینی آنان اشاره شده است.

تربیت دینی ریشه در خانواده آدمی دارد و پدر و مادر هر دو وظیفه دارند تا این نهال را با رسیدگی و تعلیم و تربیت اسلامی به درختی تنومند تبدیل کنند پدر نقش هایی همچون همراهی و هدایت دختران را دارند و به عنوان پشت پناه دختر می باشد و مادر هم وظیفه خطیری در تعلیم و تربیت دارد. هدف موضوع از آن جهت که والدین با هم فکری همديگر بتوانند از این وظیفه خطیر سربلند بیرون بیایند و دختران خود را با مسأله بلوغ و مکلف شدن و وظایفی که در سن بلوغ بر آنان محول می شود آشنا کنند و روش تحقیق با توجه به موضوع که توصیفی می باشد روش جمع آوری مطالب به صورت کتابخانه ای می باشد.

نوشته حاضر اهمیت و تربیت دینی دختران را بیان کرده است و این که آیات و روایات فراوانی در این خصوص ذکر شده است که والدین با پیاده کردن دستورات اسلامی می تواند در سن بلوغ کمک شایانی به دختران انجام دهند.

واژگان کلیدی: تربیت، تربیت دینی، بلوغ، دختر، والدین.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱

کلیات تحقیق

۱. تعریف و تبیین مسأله.....	۳
۲. اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۳
۳. اهداف تحقیق.....	۳
۴. پیشینه تحقیق.....	۴
۵. سؤالات اصلی تحقیق.....	۵
۶. سؤالات فرعی.....	۵
۷. ساختار تحقیق.....	۵

فصل اول: اهمیت تربیت دینی دختران

۱-۱- گفتار اول: مفهوم شناسی.....	۷
۱-۱-۱- مفهوم تربیت در لغت و اصطلاح.....	۷
۱-۱-۲- مفهوم دختر در لغت و اصطلاح.....	۹
۱-۱-۳- مفهوم بلوغ در لغت و اصطلاح.....	۱۰
۱-۲- گفتار دوم: بلوغ و تربیت دینی در قرآن کریم.....	۱۰
۱-۲-۱- سن بلوغ در دختران.....	۱۱
۱-۲-۲- ویژگی بلوغ در دختران.....	۱۲
۱-۲-۳- دختران و مسائل بلوغ.....	۱۲

- ۱۴-۱-۲-۴- اهمیت بلوغ در آیات و روایات..... ۱۴
- ۱۷-۱-۲-۵- اهمیت بلوغ از نظر فقها..... ۱۷
- ۱۸-۱-۲-۶- وظایف دختران مکلف..... ۱۸
- ۱۸-۱-۲-۷- اهمیت تربیت دینی در قرآن کریم..... ۱۸
- ۱۸-۱-۲-۷-۱- معرفت بصیرت..... ۱۸
- ۱۹-۱-۲-۷-۲- عبادت..... ۱۹
- ۱۹-۱-۲-۸- اهمیت تربیت دینی دختران در روایات..... ۱۹
- ۲۰-۱-۲-۸-۱- ثواب تربیت دختران..... ۲۰
- ۲۱-۱-۲-۸-۲- ثواب سرپرستی دختران..... ۲۱
- ۲۱-۱-۲-۸-۳- ثواب شاد کردن دختران..... ۲۱
- ۲۱-۱-۲-۸-۴- پاداش تربیت دختران..... ۲۱
- ۲۱-۱-۲-۸-۵- دختران بهترین فرزندان..... ۲۱
- ۲۲-۱-۲-۸-۶- تقدم دختران در هدیه دادن..... ۲۲
- ۳۲-۱-۲-۸-۷- ضرورت و اهمیت تربیت دختران..... ۳۲
- ۲۳-۱-۲-۸-۷-۱- زودن جهل ذاتی..... ۲۳
- ۲۳-۱-۲-۸-۷-۲- تداوم حیات..... ۲۳
- ۲۳-۱-۲-۹- انواع تربیت..... ۲۳
- ۲۳-۱-۲-۹-۱- تربیت دینی دختران..... ۲۳
- ۲۴-۱-۲-۹-۲- تربیت اجتماعی دختران..... ۲۴
- ۲۶-۱-۲-۹-۳- تربیت اقتصادی دختران..... ۲۶
- ۲۷-۱-۲-۱۰- راه های تربیت در اسلام..... ۲۷

پیشنهادهات

۱. اجرای برنامه های تلویزیونی درباره اهمیت دین، حجاب، و بیان و روشن کردن مسائل سن بلوغ برای فرزندان تا بتوانند از طریق سمعی و بصری نهادینه شود.
۲. مادران و پدران با ایجاد رابطه صمیمی با دختران خود در سن بلوغ، تمام مشکلات و سؤالات آنان را رفع کنند و به عنوان ماوای فرزندان خود باشند تا فرزندان شان سؤال خود را از دوستان ناآگاه نپرسند.
۳. التزام و پایبندی والدین به مسائل دینی تا دختران و پسران با الگوگیری از آنان به بهترین نحو در جامعه اسلامی زندگی کنند.

فهرست منابع و مآخذ

منابع فارسی

* قرآن کریم

۱. استادان طرح جامع آموزش خانواده، خانواده و فرزندان در دوره ابتدایی، نشر آراین، ۱۳۷۷.
 ۲. اسماعیلی یزدی، عباس، فرهنگ تربیت، قم، نشر دلیل ما، ۱۳۹۰.
 ۳. بندر ریگی، محمد، فرهنگ جدید عربی - فارسی المنجد الطلاب، ماده ربا، یربو، تهران، نشر اسلامی، ۱۳۷۸.
 ۴. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، شرح غررالحکم و دررالکلم، تالیف عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، ج ۵، نشر موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۵۹ ش.
 ۵. حسینی، داود، روابط سالم در خانواده، قم، نشر مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
 ۶. داوودی، محمد، زیر نظر: علیرضا اعرافی، سیره تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام، قم، ج ۲، نشر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۹.
 ۷. دشتی، محمد، نهج البلاغه، نشر آل علی علیه السلام، قم، ۱۳۷۹.
 ۸. سادات، محمدعلی، دوره دو جلدی راهنمای پدران و مادران شیوه های برخورد با کودکان و نوجوانان، نشر دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۲.
 ۹. طباطبائی، محمدحسین، نهایه الحکم، مترجم محسن دهقانی، ج ۳، نشر بوستان کتاب، ۱۳۹۳.
 ۱۰. فتح الله، احمد، معجم الفاظ الفقه الجعفری، بی نا، بی جا، ۱۴۱۵ هـ.ق.
 ۱۱. قائمی امیری، علی، اسلام و تربیت دختران، نشر امیری، ۱۳۷۸.
- _____ نگرش رفتار دینی در دانش آموزان، نشر امیری، تهران، ۱۳۷۴.

۱۲. قطب، محمد، روش تربیتی اسلام و کاربردی عملی آن، مترجم: محمود ابراهیمی، نشر سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سنندج، نشر آراس، ۱۳۸۹.
۱۳. معین، محمد، فرهنگ لغت معین، تهران، نشر فرهنگ نما(کتاب آزاد)، ۱۳۸۷.
۱۴. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲، تهران، نشر دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۳.
- _____ مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲۴، نشر دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۵۳.
۱۵. مهریزی، مهدی، بلوغ دختران، نشر سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۰.
۱۶. نجفی، محمدحسن، جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، جلد بیست و ششم، بیروت، مؤسسه المرتضی العالمیه، ۱۴۱۲ هـ.ق.
۱۷. نوری، حسین بن محمدتقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، تألیف میرزا حسین النوری الطبرسی، ج ۲، قم، نشر مؤسسه آل البيت علیه السلام، الاحیاء التراث، ۱۳۶۸.
۱۸. همت خواه، فرهاد، دائره المعارف پزشکی خانواده، نشر عصر کتاب، ۱۳۸۸.

منابع عربی

۱. انیس، ابراهیم و دیگران، المعجم الوسیط، جلد اول، چاپ سوم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۷ هـ.ق.
۲. بروجردی، حسین، جامع احادیث الشیعۀ فی احکام الشریعہ، ج ۱، نشر مطبعه المساحه، تهران، ۱۳۴۰-۱۲۵۳.
۳. حرعاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعہ، ج ۱۳، نشر موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، قم، ۱۳۸۷.

۴. راغب اصفهانی، ابوالقاسم محمد، المفردات فی غریب القرآن، چاپ اول، مصر، دفتر نشر کتاب، ۱۴۰۴ هـ.ق.

۵. علامه حلی، حسن بن یوسف، قواعد الاحکام، ج ۲، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۵.

۶. کلینی، محمد بن یعقوب، فروع کافی، مترجم محمدحسین رحیمیان، ج ۶، نشر بعثت، ۱۳۹۳.

۷. لیثی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ و ذخیره المتعظ و الواعظ، نشر بنیاد بعثت، تهران، ۱۳۹۱.

۸. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰، موسسه الوفا، بیروت، ۱۹۸۳.

مقالات

۱. ذوعلم، علی، شاخص های تربیت دینی از نگاه قرآن کریم (۱)، مجله رشد (آموزش قرآن)، شماره ۷، ۱۳۸۳.

سایت ها

۱. رامشینی، حسن، مهکام مجله اینترنتی آموزش خانواده برتر ایرانی، ۱۳۹۵، <http://mehcom.com>.

۲. کوشک آباد، مهین، بایسته های مادر در تربیت دینی دختر، ۱۳۹۴،

<http://www.aqr.ir/Portal/home/?news/114496/223243/713748>

۳. نبید، مرضیه، مقاله راهبردهای تربیت دینی دختران، مدرسه علمیه حضرت عبدالعظیم علیه السلام، ۱۳۹۳، <http://qanetaat.ir/index.aspx?pid=99&articleid=192691>.

۴. ماهنامه دنیای سلامت، شماره ۳۳، <http://rasekhoon.net/article/show/134437>.

۵. _____، مقاله بررسی جایگاه تربیتی دختران در دین اسلام،

<http://payaname.com/akhlaghmaaref/1731->

۶. مجله پیام زن، نقش ویژه مادران در تربیت دختران، ۱۳۷۱،

<http://www.hawzah.net/fa/Magazine/View/3992/4587/33265>

۷. مجله پیام زن، نقش ویژه مادران در تربیت دختران، ۱۳۷۱،

<http://www.hawzah.net/fa/Magazine/View/3992/4587/33265>

۸. _____، مقاله تربیت نوجوان از دیدگاه اسلام، ۱۳۹۳،

<https://www.mouood.org/component/k2/item/19566->

۹. مشاور خانواده، در تربیت دختران اینگونه عمل کنید، parandcc.blogfa.com

۱۰. _____، آنچه والدین باید بدانند، رفتار پدر با دختر در دوران بلوغ،

<http://www.beytoote.com/baby/tuition/father2-daughter-relationship.html>